

Kongsvinger kommune
2226 Kongsvinger
postmottak@kongsvinger.kommune.no

Vår dato:
25.10.2007
Deres dato:
29.06.2007

Vår ref.:
BSNI/07/16261/K2-F22, K3-&13/
Deres ref.:

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Høringsuttalelse - forslag til sterkere rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Forslaget innebærer en endring i sosialtjenesteloven slik at alle som kommer inn under de vanlige vilkårene for å motta hjelp, praktisk bistand og opplæring samtidig som de har behov for et omfattende tjenestetilbud, skal kunne få hele eller deler av tjenesten organisert som BPA.

Det skal i tillegg være mulig at brukeren selv kan bestemme arbeidsgivermodell og hvem som skal være hjelper/assistent.

Forslaget legger opp til en større valgfrihet og brukermedvirkning.

Hensikten med å organisere tjenester til personer med omfattende behov for hjelp og praktisk bistand som BPA er god. Det er også bra for brukeren selv der hvor det er mulig og hensiktsmessig å kunne medvirke til å styre sin egen hverdag. BPA vil i slike tilfeller bidra til en større brukermedvirkning og en større valgfrihet.

Forslaget antyder en *rettighetsfesting* og at normen på det vil være *et omfattende assistansebehov på 20 timer pr. uke*.

En sterkere rettighetsfesting kan medføre en *innskrenking av kommunens selvstyre og skape problemer i forhold til å få til helhetlig helse og omsorgstjeneste*.

Retten til BPA skal heller ikke begrenses til alder eller diagnoser. Dette er betenkelig. Her vil det kunne være flere brukergupper som med rette kan kreve sine tjenester organisert som BPA. Dette kan medføre at personer som tradisjonelt har hjemmesykepleie og hjemmehjelp, kan be om at tjenesten organiseres som BPA. Da er brukerguppen utvidet til å gjelde eldre og kanskje personer med demenssykdommer.

Faren ved å utvide brukerguppen vil være en betydelig merutgift for kommunen og vil i ytterste konsekvens føre til at blant annet yngre personer med sterkt nedatt funksjonsevne får et dårligere tilbud fordi kommunens ressurser ikke strekker til.

Ut fra en faglig vurdering mener vi at kommunen er best tjent med å la ordningen med BPA omfatte for brukere som har *omfattende funksjonsnedsettelse og trenger daglig hjelp til praktisk bistand og opplæring etter lov om sosiale tjenester*. Ordningen gjelder da bistand både i og utenfor hjemmet.

De fleste av disse brukerne har også behov for helsetjenester- for eksempel hjemmesykepleie, fysioterapi, ergoterapi, medisinsk habilitering og rehabilitering. Det er derfor viktig at kommunen har økonomi til å ivareta god faglig kvalitet i forhold til kommunehelsetjenesteloven.

En økning i antall brukere og omfang av BPA er så vidt ressurskrevende både økonomisk og administrativt, og vil derfor kunne medføre en kvalitativt dårligere tjeneste totalt sett. Med den utvikling i antall eldre med påfølgende behov for økning i omsorgstjenester, vil kommunene i utgangspunktet ha store utfordringer med å imøtekomme dette behov – både økonomisk og ressursmessig. Effektivisering av offentlig sektor med økte krav på kort sikt vektlegges i statsbudsjett 2008. BPA ordningen er det tiltak som krever mest ressurser og som mest ressurser og som i minst grad kan effektueres.

Derfor er vi meget betenkt over rettighetsfestingen, uavhengig av alder, funksjonshemming og diagnoser samt at det forslås en norm på 20 timer uke.

DEPARTEMENTET ØNSKER INNSPILL PÅ DISSE PUNKTENE:

1. I hvilken grad vil de foreslåtte endringene føre til at et større antall brukere vil ønske tjenesten organisert som BPA ?

Det kan føre til at brukere som har over 20 timer pr. uke i tjenester fra kommunen vil be om sin tjeneste organisert som BPA. I hvilken grad dette vil øke, vil avhenge av hvor fornøyde brukere av tjenestene er. De som evt. vil be om BPA løsning opplever ofte at det er *mange forskjellige hjelpere* å forholde seg til og det er forståelig at de ønsker færre personer inn og ut av hjemmet sitt.

Her vil nok pårørende til demente kunne ønske en BPA ordning og spørsmålet om hvem som skal være *arbeidsleder og assistenter* vil medføre utfordringer.

Vi er også usikre på hvordan systemet med BPA vil kunne håndtere endringer og variasjoner i tjenestetilbudet og om brukeren blir ivaretatt optimalt faglig.

Kongsvinger kommune mener at forslag til ordning totalt sett vil medføre en betydelig økning i både saksbehandling og administrasjon. Det synes i tillegg å by på utfordringer i forhold til ansvarsdeling mellom arbeidsgiver og arbeidstakerrollen samt oppfølging av arbeidsmiljølovens bestemmelser i forhold til tilsetting og oppsigelse av assistenter og ikke minst deres arbeidsmiljø. Dette krever tydelige avklaringer.

BPA med en til en bemanning er personellmessig og økonomisk en dyr måte å organisere tjenester på. Det er få muligheter til fellesskapsløsninger og effektivisering. Det ligger ikke i forslaget økte ressurser til kommunen tiltross for at det er grunn til å anta at rettighetsfestingen vil medføre en økning av antall brukere med BPA. Etter all sannsynlighet vil en økende kostnadsutvikling være vanskelig å håndtere i en allerede anstrengt kommuneøkonomi. Dette er meget betenkelig.

2. Bør kommunen eller brukeren bestemme arbeidsgiverforholdet?

Vi mener at det bør være kommunen som bestemmer arbeidsgiverforholdet. Dette har med muligheter til innsynsrett og informasjon å gjøre. Som nevnt tidligere vil det også få konsekvenser for ansettelse og oppsigelser og oppfølging av at ansatte er sikret i forhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Når det gjelder om brukeren skal få bestemme hvem som skal være assistenter og hvem som skal være arbeidsleder, vil dette avhenge av brukerens evne til å vurdere hvem som er best egnet til å se kvaliteten på det tjenestetilbudet som framkommer gjennom valg av assistenter.

Brukere med store skader og kognitiv svikt og hvor pårørende ønsker å ha arbeidslederansvaret for assistentene, kan medføre at brukers interesser og de faglige vurderingene ikke blir optimalt ivaretatt. Derfor mener vi at det bør være kommunen evt hjelpeverge i samarbeid med kommunen som har den rollen.

I de tilfeller hvor bruker er i stand til å vurdere egen situasjon og har innsikt i hva arbeidslederansvar innebærer og hva han/hun trenger bistand til, er det fullt mulig og til det beste at bruker tar det ansvaret.

Det er store utfordringer totalt sett knyttet til BPA og arbeidsgiveransvaret uavhengig av hvor dette skal ligge.

Med hilsen

Berit Sjøli Nilsen
rådgvier
Tlf. direkte